

Asia: VN/27681/2025

Lausuntopyyntö sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain kehittämistarpeiden arviomuistiosta

Lausunnonantajan lausunto

Kommenttinne arviomuistion luvusta 5 (Valvontalain 1 luku Yleiset säännökset)

KT kannattaa ajatusta siitä, että sosiaalihuollon tukipalvelujen rekisteröinnistä luovutaan kokonaan. Tukipalvelujen rekisteröintiä ei ole tarkoituksenmukaista siirtää myöskään hyvinvointialueiden vastuulle. Palvelujen järjestämisen kannalta palveluja käytetään joko ostopalveluna tai palvelusetelipalveluna. Riittää, että palvelujen kriteerit asetetaan hankinta- tai palveluseteliprosessin yhteydessä.

Kuntien tuottaman lyhytaikaisen huolenpidon (liittyen ap/ip toimintaan) ei tulisi olla valvontalain rekisteröintimenettelyn piiriin kuuluva palvelu (tuottaja/palveluyksikkö). Valvontalaki voi tässä aiheuttaa ongelmia esim. vastuuhenkilöiden ja tietojärjestelmien suhteen.

Sosiaalihuollon palvelu-uudistusta on tärkeä seurata jatkovalmistelussa ja arvioida uudelleen rekisteröintivaatimuksia ja pyrkiä keventämään niitä.

KT kannattaa myös sitä, että lainsäädännön jatkokehittämisessä tulisi täsmennetään, miltä osin valvontalakia sovelletaan soveltaa opetuksen ja koulutuksen tueksi järjestettäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin erityisoppilaitoksissa. KT:n näkemyksen mukaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain 10 §:ssä tarkoitettu erityismenettelylle on edelleenkin perusteita. Opetuksen- ja koulutuksen tueksi järjestettävien sosiaali- ja terveyspalveluiden saatavuus tulee turvata opetuksen järjestäjän taholta eikä sitä tule vaikeuttaa esim. rekisteröintimenettelyjen kautta.

KT kannattaa sitä, että sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöä vuokraaviin yrityksiin sovellettaisiin rikosrekisteriotteen tarkastamisveloitetta koskevaa valvontalain 28 §:ää.

Kommenttinne arviomuistion luvusta 6 (Valvontalain 2 luku Palveluntuottajaa ja toimintaa koskevat edellytykset)

KT pitää tärkeänä selkeyttää palveluyksikön vastuuhenkilön, terveydenhuoltolain 57 §:n ja sosiaalihuoltolain 46 a §:n vastuita.

Muistiossa kuvattu vuokratyön ja ostopalvelujen rajanvedon kysymykset ja ongelmatiikka on tunnistettu myös Hyvilin hallinnoimassa vuokratyöhankkeessa.

Kommenttinne arviomuistion luvusta 7 (Valvontalain 3 luku Palveluntuottajien ja palveluyksiköiden rekisteröinti)

KT kannattaa sinällään tietohallintomallia, jossa Soteriin saataisiin koottua Suomeen kokonaisvaltainen niin sanottu master-rekisteri sosiaali- ja terveyspalveluja tuottavista organisaatioista yhden luukun periaatteella, jos se vähentäisi tietojen toimittamisesta koituvaa hallinnollista taakkaa.

KT yhtyy Hyvilin näkemyksiin että master-rekisterin perustaminen on tehtävä huolella ja Hyvilin lausunnossa esitettyihin toiveisiin ja ehdotuksiin.

KT kiinnittää huomiota mitä muistiossa on tuotu esiin rekisteröintiä koskevista tiedoista ja pitää palautetta erittäin tärkeänä jatkovalmistelua ajatelleen. Tässä yhteydessä esimerkiksi hyvinvointialueet ovat tuoneet esille rekisteröintiä koskevien velvoitteiden haasteita julkisten palveluntuottajien näkökulmasta. Palautteen mukaan rekisteröintiä koskevassa säätelyssä ei ole riittävässä määrin otettu huomioon julkisen palveluntuotannon erityispiirteitä ja palvelurakennetta. Mitä yksityiskohtaisemmalle tasolle tiedontoimittamisvelvollisuus viedään, sitä suurempi on riski tietojen ajantasaisuuden ja luotettavuuden suhteen hyvinvointialueiden palveluverkkouudistus, toimitilamuutokset ja henkilöstön vaihtuvuus huomioiden, ja sitä suuremmat ovat toimeenpanon ja tietojen ylläpitämisen kustannukset. Laajan ja yksityiskohtaisen rekisteröintivelvoitteen on katsottu hidastavan järjestäjien palveluiden uudistamiskykyä ja tekevän rakenteista vähemmän ketteriä kuin järjestämislain tavoitteet edellyttäisivät. Palautteessa on myös viitattu rekisteröinnin ja siihen valmistautumisen edellyttämiin lisäresursseihin sekä muutoksia koskevien suoritteiden hintoihin, jotka voivat muodostua suuressa organisaatiossa merkittäviksi. Sekä valvontaviranomaiset että hyvinvointialueet ovat ennakoineet hyvinvointialueiden tulevan tarvitsemaan ohjausta ja tukea rekisteröintimenettelyyn valmistautumiseen ja rekisteröintiä varten edellytettävän palveluyksikkörakenteen luomiseksi.

KT korostaa, että hyvinvointialueiden antama palaute tulisi ottaa vakavasti jatkovalmistelussa.

Kommenttinne arviomuistion luvusta 8 (Valvontalain 4 luku Omavalvonta)

Myös KT:n näkemys on, että hyvinvointialueilla tulee olla itsenäinen päätäntävalta omavalvonnan organisoinnin suhteen. Erilaisilla organisatorisilla ratkaisuilla on omat vahvuutensa eikä tässä vaiheessa ole syytä lähteä rajaamaan käytettävissä olevia toimintamalleja. Yksityiskohtaisella normiohjauksella ei ole myöskään syytä lähteä ohjaamaan omavalvontaohjelman sisältöä.

KT kannattaa myös sen selvittämistä, onko sellaisia palveluja, joiden osalta valvontatoimivallan rajaamista järjestämisvastuussa olevaan hyvinvointialueeseen tulisi palvelutuotannon kokonaisnäkömyksen ja asiakasturvallisuuden turvaamisen näkökulmasta arvioida uudestaan.

Jatkovalmistelussa tulisi arvioida tarvetta ja mahdollisuutta laajentaa rikostaustan selvittämisvelvollisuutta myös muiden kuin palveluntuottajaan työ- tai virkasuhteessa olevien henkilöiden osalta kuten esim. vuokratyöntekijöiden osalta, mikä on jo edellä todettu.

Myös KT pitää tarkoituksenmukaisena sitä, että palveluntuottaja ja -järjestäjä olisivat velvoitettuja ilmoittamaan valvontaviranomaiselle vain nimenomaisesti sellaiset toiminnassa ilmenneet asiakas- ja potilasturvallisuutta olennaisesti vaarantavat epäkohdat taikka vaarantaneet tapahtumat, vahingot tai vaaraepäkohdat ja muut puutteet, joita organisaatio ei ole tai ei pysty omavalvonnallisin toimin korjaamaan tai hallitsemaan.

Kommenttinne arviomuistion luvusta 9 (Valvontalain 5 luku Viranomaisvalvonta)

-

Kommenttinne arviomuistion luvusta 10 (Valvontalain 7 luku Erinäiset säännökset)

-

Kommenttinne arviomuistion luvusta 11 (Valvontalain 8 luku Voimaantulo)

Valvontalakia koskevassa palautteessa korostuu viesti, ovatko kaikki rekisteröintiä varten annettavat tiedot tosiasiallisesti tarpeen palveluiden valvonnan kannalta ja tulisiko rekisteröintiä varten toimitettavia tietoja suhteuttaa rekisteröitävän organisaation koon ja toimialan/palvelun luonteen perusteella. Palautteesta nousee myös esiin, että rekisteröintiä koskevassa säätelyssä ei ole riittävässä määrin otettu huomioon julkisen palvelutuotannon erityispiirteitä ja palvelurakennetta. Asiaan tulee kiinnittää vakavasti huomiota jatkovalmistelussa.

Julkisen palveluntuottajan rekisteröinnin siirtymäajan jatkaminen on tärkeää jo rekisteröinnin sujuvuuden vuoksi. Hyvinvointialueita koskeva rekisteröintivelvoitteen voimaantulon on odotettava myös valmisteilla olevaa sosiaalipalvelujen uudistamista. Sosiaalipalvelujen uudistaminen vaikuttaa todennäköisesti merkittävästi palveluyksiköiden rekisteröintiin. Rekisteröinnin oikealla ajoituksella voidaan vaikuttaa siihen, että rekisteröinnistä ei aiheudu kaksinkertaista työtä ja tarpeettomia kustannuksia.

Kommenttinne arviomuistion luvusta 12 (Erinäiset kysymykset)

-

Muut kommenttinne arviomuistiosta

-

Lampenius Anu
KT Kuntatyöntajat